

Organ	Kollektivtrafiknämnden
Plats	Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset ing 4, Västerås/Teams
Tidpunkt	Torsdagen den 2 december 2021
Ledamöter	Tommy Levinsson (S), Ordförande Karolina Myllergård (S) Bengt-Åke Nilsson (L) Magnus Ekblad (C), 1:e vice ordförande Jenny Landernäs (M), 2:e vice ordförande Gunnar Björnstad (M) Sven Fallgren (SD)
Ersättare	Ingemar Johansson (L), deltar på distans Anders Johannesson (C) Victoria Kihlström (M), deltar på distans Samuel Stengård (KD) Joakim Öryd (SD)
Övriga	Arne Andersson, förvaltningsdirektör Mohammad Sabet, verksamhetschef Christina Winnieson, ekonomichef Cecilia Skanser, mötessekreterare Asmirelda Avdic, utvecklingsstrateg Moon Carlbring, informationssäkerhetsstrateg/dataskyddsombud

§ 78 Fastställande av föredragningslista

Beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs, med tillägg av en ändring av beslutssats ett under § 85, ett ärende om uppdrag till förvaltningsdirektören som redovisas under § 87 samt ett nämndinitiativ från Jenny Landernäs, Gunnar Björnstad och Victoria Kihlström, alla (M), som redovisas under § 88.

§ 79 Föregående protokoll

Anmäls att kollektivtrafiknämndens protokoll från sammanträdet 2021-11-09 justerats i föreskriven ordning.

§ 80 Justering

Beslut

1. Gunnar Björnstad utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 81 Nästa sammanträde

Beslut

1. Nästa sammanträde ska äga rum torsdagen den 17 februari kl 09.00. Mötet är ett heldagsmöte 09.00-16.30, med nämndsammanträde 09.00-12.00 och seminarium 13.00-16.30.

§ 82 Anmälningssärendet

- Samrådsremiss, Översiktsplan för Sala kommun 2050
- Yttrande av samrådsremiss, Översiktsplan för Sala kommun 2050

Beslut

1. Anmälningssärendet läggs till handlingarna.

§ 83 Muntlig information

Arne Andersson informerar om:

- Stabsläge i regionen

Regionen gick upp i stabsläge den 30 november. Det är inga utökade restriktioner som påverkar kollektivtrafiken beslutade i nuläget, men det kan komma och förvaltningen är beredd att vidta åtgärder vid behov.

- Nationell infrastrukturplan

Trafikverkets förslag på ny nationell infrastrukturplan har gått ut på remiss.

Nämnden diskuterar att bland annat Västerås resecentrum och Hjulstabron inte finns med i remissversionen och de konsekvenser det kan leda till.

- Kollektivtrafikförvaltningens personalläge

Förvaltningen har nära kontakt med smittskyddsenheten vid exempelvis tillbakagång till arbete efter sjukdom och förvaltningen vidtar åtgärder för att minska risken för smittspridning bland personalen. En ny projektledare har anställts, en viktig funktion för att hålla ihop bland annat IT-projekt.

Nämnden diskuterar vaccination av medarbetare.

- Tågfrågor

- Läget gällande SJs bristfälliga leveransförmåga med anledning av nytt personalsystem har stabiliserats något, men fortfarande ställs vissa avgångar in. Det har även varit en del olyckor och annat som har påverkat avgångar.

- Med anledning av trafikstart MTR kommer det att anordnas pressträffar den 13 december i Sala och Kolbäck, där politiker och tjänstepersoner från förvaltningen medverkar.

- Upphandlingen av nytt trafikavtal för Tåg i Bergslagen följer tidplanen.

Nämnden diskuterar övertagande och överlämning mellan SJ och MTR.

- Funktionsutredningen Bergslagspendeln

Ett möte gällande Trafikverkets funktionsutredning med representanter från förvaltningen, strategisk regional beredning och Bergslagspendelns intressegrupp har genomförts.

- Länsdelssamråd

Länsdelssamråden har genomförts i alla kommuner. Det finns behov av att utveckla en länsgemensam dialog om kollektivtrafik.

- Ekonomisk prognos för 2021

Den ekonomiska prognosen för 2021 beräknas till ett resultat nära noll eller ett mindre underskott. Intäkterna i november var 87 % jämfört med 2019.

- PWC's utvärdering av Svealandstrafiken

Region Örebro län har beställt en utvärdering.

- Seminarium om vätgas

Ett utkast till agenda för seminarium om vätgas på eftermiddagen den 17 februari presenteras. Syfte, målgrupp och möjliga externa presentatörer redovisas.

Nämnden diskuterar andra möjliga externa presentatörer. Vidare diskuteras att vätgas är ett av flera bränsleslag och vikten av att ha ett brett perspektiv samt länets drivmedelsstrategi som Länsstyrelsen arbetar fram.

- Serviceresor

Mohammad Sabet informerar om läget inom särskild kollektivtrafik och redogör för antal fordon, typer av fordon och vilka fordon som är aktiva i vilka kommuner. Han berättar att det har varit en del bekymmer med anledning av bland annat bristfällig leverans från leverantörer, hög sjukfrånvaro samt en global komponentbrist. Han redovisar statistik från en dag samt för en hel månad gällande antal genomförda resor och antal/andel förseningar. Han redovisar avvikelser sedan det nya avtalet implementerats gällande bland annat förseningar. Avslutningsvis berättar han att om de åtgärder som genomförs och planeras för att hantera störningar samt att belastningen är hög på planeringsgrupp, trafikledning och arbetsledning.

Nämnden diskuterar vilka åtgärder som har vidtagits hittills, avtalet, samt hur länge förseningarna förväntas pågå.

- Kartläggning/inventering av busshållplatser

Asmirelda Avdic informerar om den pågående inventeringen av hållplatser. Hon visar en karta över länets hållplatser och redovisar exempel på olika parametrar som beaktas vid inventeringen. Inventeringen beräknas vara klar under våren 2022. Hon berättar avslutningsvis om en analys som har tagits fram för att kunna analysera hållplatskartläggningen.

Nämnden diskuterar bland annat förvaltningens stöd till kommunerna gällande trafikplanering, kostnad och finansiering av hållplatser, tillgänglighet gällande cykelparkeringar samt trygghetsaspekter och parametrar kring det.

Avslutningsvis presenterar Asmirelda Avdic en tidslinje för ett urval av hållplatsåtgärder.

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 84 Information om informationssäkerhet

Moon Carlbring inleder med att presentera sig och visar en kort film "Bli säker på nätet – Tänk säkert", som problematiserar det vi delar med oss av på exempelvis sociala medier. Därefter informerar hon om syftet med GDPR, det ansvar och de skyldigheter gällande personuppgiftsansvaret som varje nämnd har samt tredjelandsoverföring. Vidare redogör hon för lägesbild över regionen och omvärlden samt berättar om regionens vidtagna åtgärder och poängterar vikten av stabila lösningar.

Nämnden diskuterar bland annat hur långt regionens ansvar sträcker sig gällande upphandlade tjänster från andra leverantörer, vad som är problematiskt vid till exempel teamsmöten, inträffade incidenter och information kring det samt stabila IT-lösningar och ny teknologi.

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 85 Reklamförsäljning, beslut gällande politisk reklam på VLs fordon

I de allmänna villkoren för försäljning av reklamutrymme på VLs fordon, finns det under punkt 7, Åsiktsannonsering och politisk reklam, angett att politisk reklam endast är tillåten under en period av tolv veckor innan allmänna val till kommun, landsting, riksdag eller EU. Under denna period får endast åsiktsreklam med politiskt parti som avsändare förekomma.

I samband med EU-valet 2019 uppkom en situation då en kontroversiell avsändare med ett tillåtet budskap fick både resenärer och medarbetare att reagera negativt och säkerheten äventyrades, vilket fick till följd att reklamen togs ned och det blev en oönskad debatt i media.

Kollektivtrafikförvaltningens (KTF) kärnuppdrag är enligt Trafikförsörjningsprogrammet att erbjuda en trygg och säker kollektivtrafik. Vidare har KTF ansvar för allmän ordning, arbetstagares säkerhet och skyddet för medborgarnas rätt att känna sig trygg och säker i KTFs miljöer.

Mot införandet av en allmän begränsning av politisk annonsering står den grundlagsskyddade yttrandefriheten och informationsfriheten som grundpelare i ett demokratiskt samhälle. Eftersom det skulle innebära en inskränkning i yttrandefriheten behöver därför en proportionalitetsbedömning göras för att kunna ta ställning till om ett sådant beslut är möjligt.

Proportionalitetsbedömning: Förbudet rör endast begränsning av politisk annonsering på KTFs annonsutrymme. Ingen har någon ovillkorlig eller obegränsad rätt att använda dessa utrymmen för marknadsföring eller informationskampanjer. Dessutom finns det en mängd andra kanaler att tillgå som vida överstiger betydelsen av ca 120 bussar i Västmanland.

Efter utredning av det juridiska marknadsföringsbolaget Marlaw, framkom också följande:

”Det kan också finnas andra anledningar till att införa en generell begränsning. Kollektivtrafikförvaltningen ska behandla medborgare lika samt erbjuda en säker miljö för medborgare och arbetstagare. För att Kollektivtrafikförvaltningen inte ska riskera att skapa någon form av ”politisk censurkommitté” inom myndigheten och göra åtskillnad mellan olika politiska partiers åsikter, värdegrund och etiska status, finns det skäl till en mer generell begränsning som avser all politisk reklam.”

I kollektivtrafikbranschen i övrigt har de flesta ingen reklam alls, några få som tillåter politisk reklam (SL, Dalatrafik, Skånetrafiken) samt några som inte tillåter politisk reklam (Länstrafiken Örebro, SJ, Mälardalstrafik).

Arne Andersson presenterar bakgrunden till ärendet, statistik över reklamförsäljningen idag och de olika alternativen gällande att tillåta viss reklam, all reklam eller att inte tillåta reklam alls.

Ordförande Tommy Levinsson anmäler en ändring av beslutssats ett, att ”politisk reklam” ändras till ”partipolitisk reklam”.

Nämnden diskuterar skadegörelse kopplat till reklam, vikten av att öka reklamförsäljningen och varför alternativet att inte tillåta reklam alls överhuvudtaget utreddes. Vidare diskuteras inskränkningen av yttrandefriheten, vikten av att säkerställa förarnas säkerhet samt att avtalet med Clear Channels innebär att politisk reklam ändå kommer att finnas på busshållplatser.

I ärendet yrkar

Ordförande Tommy Levinsson (S) yrkar bifall till beredningens förslag med redovisad ändring.

Jenny Landernäs och Gunnar Björnstad, båda (M), samt Sven Fallgren (SD) yrkar avslag på första och andra att-satsen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut gällande beslutssats tre och att nämnden därmed godkänner beslutssats tre.

Ordförande ställer därefter de båda yrkandena gällande beslutssats ett och två mot varandra och finner att kollektivtrafiknämnden beslutar i enlighet med ordförandes förslag. Votering begärs.

Ordförande föreslår att votering genomförs genom handuppräkning för respektive förslag. Nämnden godkänner förslaget.

Omröstningsresultat

Efter avslutad votering konstaterar ordförande att fyra ledamöter har röstat för ordförandes förslag och tre ledamöter har röstat för Jenny Landernäs med fleras förslag.

Ordförande finner att nämnden beslutar enligt ordförandes förslag.

Beslut

1. Kollektivtrafiknämnden beslutar att inte erbjuda annonsutrymme på VLs fordon för partipolitisk reklam.
2. Under en period av tolv veckor innan allmänna val tillåts ingen annan reklam än kollektivtrafikförvaltningens eller regionens egna.
3. Förvaltningsdirektören får i uppdrag att utse och tillsätta ett nytt oberoende etiskt råd.

Reservation

Bilaga 1 Jenny Landernäs och Gunnar Björnstad, båda (M), reserverar sig till förmån för sitt yrkande enligt bilaga.

Sven Fallgren (SD) reserverar sig till förmån för sitt yrkande.

Protokollsanteckning

Bilaga 2 Samuel Stengård (KD) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

§ 86 Yttrande över remiss från Region Sörmland, Sörmlands regionala trafikförsörjningsprogram 2022-2035

KTM210118

Region Sörmland har överlämnat remiss av Sörmlands regionala trafikförsörjningsprogram 2022-2035 till Region Västmanland för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

Nämnden önskar att målet om 30 minuters trafik mellan Västerås och Eskilstuna ska läggas till i yttrandet.

Beslut

1. Förslaget godkänns, med redovisade tillägg, och överlämnas till Region Sörmland som Region Västmanlands yttrande.

§ 87 Beslut om uppdrag angående sjuktransport i egen regi

Ordförande Tommy Levinsson lägger fram ett förslag att nämnden ska ge förvaltningsdirektören i uppdrag att utreda om sjuktransporter kan ske i egen regi.

Nämnden diskuterar bland annat kostnads- och serviceaspekt.

Kollektivtrafiknämnden beslutar

1. Förvaltningsdirektören får i uppdrag att utreda om sjuktransporter kan ske i egen regi.

§ 88 Nämndinitiativ om munskydd

KTM210131

Bilaga 3

Jenny Landernäs, Gunnar Björnstad och Victoria Kihlström, alla (M), lämnar nämndinitiativ med förslag om att rekommendera munskydd i kollektivtrafiken enligt bilaga.

Kollektivtrafiknämnden beslutar

1. Förvaltningsdirektören får i uppdrag att bereda frågan och återkomma med förslag till vidare hantering.

§ 89 Övriga frågor

Inga övriga frågor framställs.

§ 90 Sammanträdet avslutas

Ordförande informerar om att ett extra presidiummöte kommer att hållas den 20 januari för att gå igenom planeringsprinciper.

Ordförande avslutar mötet med att tacka samtliga ledamöter och ersättare för gott samarbete under året och önskar alla en God jul och ett Gott nytt år.

Vid protokollet

Cecilia Skanser, mötessekreterare

Justerat 2021-12-16

Tommy Levinsson
Ordförande

Gunnar Björnstad
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla
2021-12-16 intygas:

Cecilia Skanser

Reservation

211202

Vi röstar nej till inskränkningar i yttrandefriheten

I år är det 100 år sedan demokratin som vi känner den idag infördes genom allmän och lika rösträtt. Det firar Region Västmanland med att inskränka yttrandefriheten i länet.

Genom att förbjuda politiska partier att informera på regionens egna bussar inskränks västmanländska partier från att göra sin röst hörd. Västmanlänningar förvägras också en möjlighet till att delta i det politiska samtalet. Det är en dålig utveckling som vi Moderater och Kristdemokrater inte vill se.

Demokratin får inte tas för given. Det finns krafter i samhället som vill ha en annan ordning. Politiska partier har en viktig roll i att föra ett demokratiskt samtal med invånare och med varandra. Varje gång vi kringsskrar möjligheterna till det försvagas demokratin. Varje steg för sig behöver inte nödvändigtvis vara uppseendeväckande, men blicken behöver lyftas för att se helheten.

Att annonsera på regionens bussar är ingen mänsklig rättighet, men att uttrycka sin åsikt är det. Oavsett om den är obekväm, stötande eller helt i enlighet med den egna tanken så har vi alla rätten att yttra oss. Den rätten måste försvaras. Politiska partier har en särställning när det gäller rätten att uttrycka sig och det ses som extra allvarligt att inskränka rätten till detta för partier. Men ändå är det det som de styrande partierna i Region Västmanland väljer att göra.

Det bärande argumentet man anför är att chaufförer och resenärer anses riskera att utsättas för hot eller materiell egendom utsättas för skadegörelse om vissa budskap eller avsändare tillåts visas upp. Vi som leverantör av kollektivtrafik och som arbetsgivare behöver självfallet sätta kundens och medarbetarens säkerhet högt men vi anser att detta är fel väg att gå. Det är alltid olagligt att hota någon eller förstöra annans egendom. Det oavsett om man anser sig blivit kränkt eller provocerad av ett budskap eller avsändare. Görs det måste polis och rättsväsende agera på sedvanligt sätt mot brottsliga handlingar. Beslutet att förbjuda politiska budskap är i första hand inte ett sätt att skydda medarbetare utan snarare att vika ner sig för just de krafter som vill försvaga den svenska demokratin.

En av Region Västmanlands kärnuppgifter är att leverera kollektivtrafik av god kvalitet. Men som en väsentlig del av samhället har Region Västmanland också en skyldighet att värna demokratin och yttrandefriheten och upprätthålla plattformar för oss alla att göra just det.

Tryckfrihetsförordningen tillsammans med yttrandefrihetsgrundlagen sätter ramarna för vad som är tillåtet att föra fram utan att kränka andra mänskliga rättigheter. En rad av rättsfall och annan praxis, tillsammans med lagstiftning kring kommersiell annonsering och åsiktsannonsering ger god vägledning hur vi som erbjuder en plattform för ett demokratiskt samtal i form av budskap på bussar kan och bör agera i etiska frågor.

Regionfullmäktige firade demokratin 100 års-jubileum med pompa och ståt. Men bläcket på demokratideklarationen hann knappt torka innan man hedrade den genom att inskränka yttrandefriheten i Västmanland. Mot detta reserverar vi oss.

Jenny Landernäs (M)
Gunnar Björnstad (M)

KD säger nej till inskränkningar i yttrandefriheten

I år är det 100 år sedan demokratin som vi känner den idag infördes genom allmän och lika rösträtt. Det firar Region Västmanland med att inskränka yttrandefriheten i länet.

Genom att förbjuda politiska partier att informera på regionens egna bussar inskränks västmanländska partier från att göra sin röst hörd. Västmanlänningar förvägras också en möjlighet till att delta i det politiska samtalet. Det är en dålig utveckling som vi Kristdemokrater inte vill se.

Demokratin får inte tas för given. Det finns krafter i samhället som vill ha en annan ordning. Politiska partier har en viktig roll i att föra ett demokratiskt samtal med invånare och med varandra. Varje gång vi kringskar möjligheterna till det försvagas demokratin. Varje steg för sig behöver inte nödvändigtvis vara uppseendeväckande, men blicken behöver lyftas för att se helheten.

Att annonsera på regionens bussar är ingen mänsklig rättighet, men att uttrycka sin åsikt är det. Oavsett om den är obekväm, stötande eller helt i enlighet med den egna tanken så har vi alla rätten att yttra oss. Den rätten måste försvaras. Politiska partier har en särställning när det gäller rätten att uttrycka sig och det ses som extra allvarligt att inskränka rätten till detta för partier. Men ändå är det som de styrande partierna i Region Västmanland väljer att göra.

Det bärande argumentet man anför är att chaufförer och resenärer anses riskera att utsättas för hot eller materiell egendom utsättas för skadegörelse om vissa budskap eller avsändare tillåts visas upp. Vi som leverantör av kollektivtrafik och som arbetsgivare behöver självfallet sätta kundens och medarbetarens säkerhet högt men vi anser att detta är fel väg att gå. Det är alltid olagligt att hota någon eller förstöra annans egendom. Det oavsett om man anser sig blivit kränkt eller provocerad av ett budskap eller avsändare. Görs det måste polis och rättsväsende agera på sedvanligt sätt mot brottsliga handlingar. Beslutet att förbjuda politiska budskap är i första hand inte ett sätt att skydda medarbetare utan snarare att vika ner sig för just de krafter som vill försvaga den svenska demokratin.

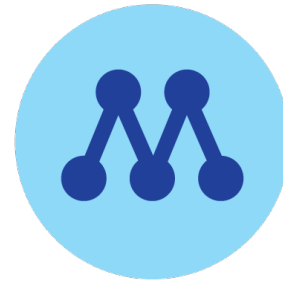
En av Region Västmanlands kärnuppgifter är att leverera kollektivtrafik av god kvalitet. Men som en väsentlig del av samhället har Region Västmanland också en skyldighet att värna demokratin och yttrandefriheten och upprätthålla plattformar för oss alla att göra just det.

Tryckfrihetsförordningen tillsammans med yttrandefrihetsgrundlagen sätter ramarna för vad som är tillåtet att föra fram utan att kränka andra mänskliga rättigheter. En rad av rättsfall och annan praxis, tillsammans med lagstiftning kring kommersiell annonsering och åsiktsannonsering ger god vägledning hur vi som erbjuder en plattform för ett demokratiskt samtal i form av budskap på bussar kan och bör agera i etiska frågor.

Regionfullmäktige firade demokratin 100 års-jubileum med pompa och ståt. Men bläcket på demokratideklarationen hann knappt torka innan man hedrade den genom att inskränka yttrandefriheten i Västmanland.

Samuel Stengård (KD)

Ersättare Kollektivtrafiknämnden

Nämndinitiativ KTN

211202

Återinför munskydd i kollektivtrafiken

Smittspridningen är hög i Västmanland. Region Västmanland har under veckan gått upp i stabsläge. Det finns en oro för fortsatt hög smittspridning och vidare mot jul- och nyårshelgerna. Vi behöver göra det vi kan för att minska smittspridningen.

Munskyddsfrågan har varit omdiskuterad men med ny forskning som visar på effektiviteten behöver vi gå vidare och använda dem där det kan vara svårt att hålla avstånd, som exempelvis i kollektivtrafiken.

Folkhälsomyndigheten flaggar idag för att det kan komma att behöva införas ytterligare restriktioner varav munskydd i kollektivtrafiken kan vara en del. Region Blekinge införde nyligen regionala restriktioner där krav på munskydd i kollektivtrafiken är en del. Från Moderaternas sida anser vi att det finns fog för Region Västmanland att införa liknande restriktioner. Vi anser att man likt Blekinge inför krav på munskydd från 12 års ålder och som minst under högtrafiktid.

Det bästa vore om en nationell rekommendation togs fram men Moderaterna anser att Västmanland inte kan invänta eventuellt besked från Folkhälsomyndigheten och istället ska gå före och införa rekommendationer om att munskydd i kollektivtrafiken i Västmanland ska användas. Om vi inte får ner smittan finns risk att man behöver vidta ytterligare restriktioner.

Detta ska ses som ett komplement till övriga riktlinjer. Som vanligt gäller ju är man sjuk håller man sig hemma, har noggrann handhygien och social distansering.

Med anledning av ovanstående yrkar vi på

Att införa en rekommendation om att använda munskydd i kollektivtrafiken i Västmanland

Att kollektivtrafiknämnden ser över och vidtar åtgärder för att öka följsamhet till ovanstående rekommendation

Jenny Landernäs (M)
Gunnar Björnstad (M)
Viktoria Kihlström (M)